

PAISATGES SONORS

Marines

Text: Marta Orts

Fotos: Jordi Ribot

Hi ha una denominació pictòrica per a denominar tots aquells quadres de gènere paisatgístic, el motiu temàtic dels quals és el mar i el seu entorn: marina. D'altra banda, a les illes Balears, aquesta paraula s'utilitza de manera popular per a designar un paisatge boscos, ple de mates i matolls. Morfològicament, el gènere de la paraula llatina (*mare*) d'on prové el mot mar, era neutre, però en la nostra (i en altres llengües), pot utilitzar-se indistintament en femení o en masculí.

Aquestes dualitats ens porten a recordar una cançó de Lluís Llach: "Bressol de tots els blaus" (dins *El meu amic el mar*, 1978) quan en la primera estrofa diu: "té la calma d'un déu adormit" i, en canvi, a la segona: "té el coratge d'un déu exaltat". El binomi calma/adormiment ens suggereix: tranquil·litat, placidesa, benestar, silenci...; i el de coratge/exaltació: força, fúria, activitat, brogit, agitació, soroll... Els paisatges són com les persones. Són vius i, per això, canvians; tenen diferents facetes, a vegades contraposades, i evolucionen amb el temps.

En el nostre món, el silenci absolut no existeix, però l'associem als moments i als llocs que ens proporcionen serenitat. Són entorns on predominen els sons naturals de baixa intensitat i que percebem gairebé com una remor. En contraposició, parlem d'entorns sorollosos quan ens referim a llocs que ens provoquen crispació, nerviosisme, intranquil·litat, malestar... Hi predominen els sons mecànics, repetitius i constants, que s'introdueixen en el nostre cervell de manera furtiva, el segresten i li roben la seva identitat, o bé sons d'alta

intensitat que el colpegen bruta­ment de forma indiscriminada, sense raó de ser.

El silenci també pot esdevenir tens, carregat d'una intensitat emocional que ens inquieta i incomoda. La música i el cinema estan plens d'exemples en els quals els silencis s'utilitzen per crear tensió, per fer estar atent l'espectador en el que vindrà. Aquests moments formen part d'un discurs narratiu (verbal i/o musical) i, com a tal, no entren en la categoria de paisatges sonors.

Apreciem la remor del mar (o la mar, com vulgueu), l'oreig del vent, el xiuxiueig del fullam de les pinedes, els xiscles de les gavines... acceptem la cridòria dels infants i les capbussades dels joves (o dels qui s'hi senten)... suportem les converses superposades en múltiples variants idiomàtiques i dialectals... però, que me'n dieu de les "musiquetes" dels altaveus de les guinguetes, de les derrapades de les motos aquàtiques, de les llanxes que s'exhibeixen prop de les boies de terme, dels turismes que aparquen i "desaparquen" arran de platja...?

Girona, desembre de 2005